

31985L0374

L 210/29

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

7.8.1985

DYREKTYWA RADY
z dnia 25 lipca 1985 r.
w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw
Członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe

(85/374/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

zbliżanie ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących odpowiedzialności producenta za szkody wyrządzone wadliwością jego produktów jest niezbędna, ponieważ istniejące różnice mogą zakłócać konkurencję i wpływać na przepływ towarów wewnątrz wspólnego rynku oraz pociągać za sobą zróżnicowanie poziomu ochrony konsumenta przed szkodą na jego zdrowiu lub mieniu wyrządzoną przez produkt wadliwy;

niezależna od winy odpowiedzialność ze strony producenta jest jedynym właściwym środkiem rozwiązania tego problemu, charakterystycznego dla obecnych czasów rosnącej technicyzacji, poprzez sprawiedliwe rozłożenia ryzyka tkwiącego w nowoczesnej technologicznie produkcji;

odpowiedzialność niezależna od winy powinna mieć zastosowanie jedynie do rzeczy ruchomych pochodzących z produkcji przemysłowej; w rezultacie właściwym jest wyłączenie odpowiedzialności za produkty rolne i produkty łowiectwa, z wyjątkiem przypadku, gdy zostały one poddane obróbce o charakterze przemysłowym która mogłaby spowodować powstanie wady w tych produktach; odpowiedzialność przewidziana niniejszą dyrektywą powinna również odnosić się do rzeczy ruchomych które są używane w budownictwie lub są instalowane w nieruchomościach;

ochrona konsumenta wymaga, żeby wszyscy producenci zaangażowani w proces produkcji ponosili odpowiedzialność w zakresie, w jakim ich produkt gotowy, część składowa lub jakkolwiek

surowiec dostarczone przez nich były wadliwe; z tego samego powodu odpowiedzialność powinna obejmować importerów produktu do Wspólnoty oraz osoby, które przedstawiają się jako producenci przez umieszczenie nazwy, znaku handlowego lub innej wyróżniającej cechy na produkcie, lub osoby dostarczające produkt, którego producenta nie można ustalić;

w sytuacjach gdy kilka osób jest odpowiedzialnych za tę samą szkodę, ochrona konsumenta wymaga, aby osoba pokrzywdzona mogła dochodzić pełnej kompensaty za wyrządzone szkody od którejkolwiek z tych osób;

w celu ochrony dobrego samopoczucia fizycznego i mienia konsumenta, należy ustalać wadliwość produktu przez odwoływanie się nie do jego przydatności do użytku lecz do braku bezpieczeństwa, którego ogół społeczeństwa ma prawo oczekiwać; bezpieczeństwo produktu ocenia się poprzez wyłączenie każdego niewłaściwego użycia produktu w danych okolicznościach;

sprawiedliwy podział ryzyka między osobę poszkodowaną a producentem zakłada możliwość uwolnienia się producenta od odpowiedzialności, jeżeli przedstawi on dowody stwierdzające istnienie określonych okoliczności oczyszczających z zarzutów;

ochrona konsumenta wymaga aby odpowiedzialność producenta pozostała nienaruszona przez działania lub zaniechania osób trzecich przyczyniających się do powstania szkody; jednakże zaniechanie wspólne osoby pokrzywdzonej może być wzięte pod uwagę w celu ograniczenia lub odrzucenia takiej odpowiedzialności;

ochrona konsumenta wymaga zadośćuczynienia za śmierć i uszkodzenie ciała, jak również za szkody majątkowe; niemniej jednak to ostatnie powinno być ograniczone do towarów do użytku prywatnego lub konsumpcji i podlegać niższemu progowi odliczenia od ustalonej kwoty w celu uniknięcia sporów w nadmiernej liczbie postępowań sądowych; niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać prawa do zadośćuczynienia za doznany ból i cierpienie oraz inne szkody niemajątkowe podlegające zapłacie, gdzie stosowne, na mocy przepisów właściwych w danej sprawie;

jednolity termin okresu przedawnienia dla wystąpienia z powództwem o odszkodowanie jest w interesie zarówno osoby poszkodowanej, jak i producenta;

⁽¹⁾ Dz.U. C 241 z 14.10.1976, str. 9 oraz Dz.U. C 271 z 16.10.1979, str. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 127 z 21.5.1979, str. 61.

⁽³⁾ Dz.U. C 114 z 7.5.1979, str. 15.

produkty starzeją się z upływem czasu, rozwijane są wyższe normy bezpieczeństwa i dokonuje się postęp w nauce i technice; dlatego nie byłoby rozsądne obarczenie producenta odpowiedzialnością za wadliwość jego produktu na czas nieograniczony; dlatego odpowiedzialność powinna wygasać po upływie rozsądnego okresu czasu, bez uszczerbku dla roszczeń toczących się zgodnie z prawem;

w celu osiągnięcia skutecznego poziomu ochrony konsumentów nie powinno zezwalać się na umowne uchylene odpowiedzialności producenta w odniesieniu do osoby poszkodowanej;

w ramach systemów prawnych Państw Członkowskich stronie poszkodowanej może przysługiwać roszczenie o odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności kontraktowej lub odpowiedzialności pozaumownej innej niż ta przewidziana w niniejszej dyrektywie; w zakresie w jakim przepisy te również służą także osiągnięciu celu, jakim jest skuteczna ochrona konsumentów, powinny one pozostać nienaruszone niniejszą dyrektywą; w zakresie w jakim skuteczna ochrona konsumentów w sektorze artykułów farmaceutycznych została już osiągnięta w Państwie Członkowskim poprzez specjalny system odpowiedzialności, roszczenia oparte na tym systemie powinny podobnie pozostać możliwe;

w zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkody jądrowe jest już objęta odpowiednimi przepisami szczególnymi we wszystkich Państwach Członkowskich, możliwym stało się wyłączenie tego typu szkód z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy;

ponieważ wyłączenie surowców rolnych i produktów łowiectwa z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy może być odczuwane w niektórych Państwach Członkowskich, mając na uwadze to czego oczekuje się po ochronie konsumentów, jako nienależyte ograniczanie takiej ochrony, należy umożliwić Państwu Członkowskiemu rozszerzenie odpowiedzialności na takie produkty;

z podobnych przyczyn możliwość uwolnienia się producenta od odpowiedzialności, jeżeli udowodni on, że stan wiedzy naukowej i technicznej w chwili wprowadzenia produktu do obrotu nie pozwalał na wykrycie istnienia wady, może być odczuwana w niektórych Państwach Członkowskich jako nienależyte ograniczenie ochrony konsumenta; dlatego należy umożliwić Państwu Członkowskiemu pozostawienie w swoim ustawodawstwie lub wydanie nowych przepisów, na mocy których taka okoliczność oczyszczająca z zarzutów nie jest dopuszczalna; w przypadku wprowadzenia nowych przepisów korzystanie z tego odstępstwa powinno jednakże podlegać wspólnotowej procedurze „stand-still”, w celu podwyższenia, jeżeli to możliwe, poziomu ochrony w sposób jednolity w całej Wspólnocie;

biorąc pod uwagę tradycje ustawodawcze w większości Państw Członkowskich, w przypadku odpowiedzialności producenta niezależnej od jego winy nie jest właściwe określenie jakiegokolwiek

górną granicy finansowej takiej odpowiedzialności; jednakże w zakresie w jakim istnieją odrębne tradycje, wydaje się możliwe dopuszczenie aby Państwo Członkowskie mogło odstąpić od zasady nieograniczonej odpowiedzialności poprzez określenie granicy całkowitej odpowiedzialności producenta za szkodę wynikającą ze śmierci lub uszkodzenia ciała i spowodowaną przez identyczne produkty z taką samą wadą, pod warunkiem że ograniczenie to jest ustalone na poziomie dostatecznie wysokim aby gwarantować właściwą ochronę konsumenta i prawidłowe funkcjonowanie wspólnego rynku;

harmonizacja wynikająca z tego nie może być całkowita na obecnym etapie, ale otwiera drogę w kierunku większej harmonizacji; dlatego konieczne jest, aby Rada otrzymywała od Komisji w regularnych odstępach czasu sprawozdania na temat stosowania niniejszej dyrektywy, z dołączonymi w razie potrzeby właściwymi wnioskami;

w tym kontekście szczególnie ważne jest dokonywanie powtórnego zbadania przeglądu tych części dyrektywy, które dotyczą odstępstw dopuszczalnych dla Państw Członkowskich po upływie okresu wystarczająco długiego w celu zdobycia praktycznego doświadczenia na temat wpływu tych odstępstw na ochronę konsumentów i na funkcjonowanie wspólnego rynku,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ;

Artykuł 1

Producent jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez wadę w jego produkcie.

Artykuł 2

Do celów niniejszej dyrektywy „produkt” oznacza każdą rzecz ruchomą, z wyjątkiem surowców rolnych i produktów łowiectwa, nawet będącą częścią składową innej rzeczy ruchomej lub nieruchomej. „Surowce rolne” oznaczają produkty ziemi, hodowli, rybołówstwa, z wyłączeniem produktów poddanych wstępnemu przetworzeniu. „Produktem” jest również elektryczność.

Artykuł 3

1. „Producent” oznacza producenta produktu gotowego, producenta każdego surowca lub producenta części składowej i każdą osobę, która przedstawia się jako producent umieszczając swą nazwę, znak handlowy lub inną wyróżniającą cechę na produkcie.

2. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności producenta każda osoba, która przywozi produkt do Wspólnoty w celu sprzedaży, najmu, leasingu albo jakiegokolwiek formy dystrybucji w toku swej działalności gospodarczej, uważana jest w rozumieniu niniejszej dyrektywy za producenta i odpowiada jak producent.

3. W przypadku gdy producenta produktu nie można zidentyfikować, każdy dostawca produktu będzie traktowany jak jego producent, chyba że poinformuje osobę poszkodowaną w rozsądnym terminie o tożsamości producenta lub osoby, która dostarczyła mu produkt. To samo stosuje się w przypadku produktu przywożonego, jeżeli brak na nim wskazania tożsamości importera, określonego w ust. 2, nawet jeżeli nazwa producenta jest wskazana.

Artykuł 4

Na osobie poszkodowanej spoczywa ciężar udowodnienia szkody, wady i związku przyczynowego między wadą a szkodą.

Artykuł 5

W przypadku gdy w rezultacie stosowania przepisów niniejszej dyrektywy, dwie lub więcej osoby odpowiadają za tę samą szkodę, ich odpowiedzialność jest solidarna, bez uszczerbku dla przepisów prawa krajowego dotyczących odszkodowań lub roszczeń regresowych.

Artykuł 6

1. Produkt jest wadliwy, jeżeli nie zapewnia bezpieczeństwa, jakiego osoba ma prawo oczekiwać, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, w szczególności:

- a) wygląd produktu;
- b) sposób użycia produktu, którego można rozsądnie oczekiwać;
- c) czas, w którym produkt został wprowadzony do obrotu.

2. Produkt nie będzie uważany za wadliwy wyłącznie dlatego, że w późniejszym czasie lepszy produkt został wprowadzony do obrotu.

Artykuł 7

Producent nie ponosi odpowiedzialności wynikającej z przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli udowodni:

- a) że nie wprowadził produktu do obrotu; lub
- b) że uwzględniając okoliczności, jest prawdopodobne, iż wada, która spowodowała szkodę, nie istniała w momencie wprowadzenia przez niego produktu do obrotu lub że wada powstała później; lub
- c) że nie wyprodukował produktu w celu sprzedaży lub innej formy dystrybucji dla celu gospodarczego ani nie

wyprodukował lub nie rozpowszechnił produktu w toku swej działalności gospodarczej; lub

- d) że wada wynika ze zgodności produktu z przepisami bezwzględnie wiążącymi wydanymi przez władze publiczne; lub
- e) że stan wiedzy naukowej i technicznej w momencie wprowadzenia przez niego produktu do obrotu nie pozwalał na wykrycie istnienia wady; lub
- f) w przypadku producenta części, że wada jest spowodowana projektem produktu, w którym część została zamontowana, lub wynika z instrukcji otrzymanych od producenta produktu.

Artykuł 8

1. Bez uszczerbku dla przepisów prawa krajowego dotyczących prawa do odszkodowań lub roszczeń regresowych odpowiedzialność producenta nie jest ograniczona, gdy szkoda jest spowodowana zarówno wadą w produkcie, jak i przez działanie lub zaniechanie osoby trzeciej.

2. Odpowiedzialność producenta może być ograniczona lub wyłączona, gdy uwzględniając wszystkie okoliczności, szkoda jest spowodowana zarówno wadą w produkcie, jak i winą osoby poszkodowanej lub innej osoby, za którą osoba poszkodowana jest odpowiedzialna.

Artykuł 9

Do celów art. 1 „szkoda” oznacza:

- a) szkodę spowodowaną przez śmierć lub przez uszkodzenia ciała;
- b) uszkodzenie lub zniszczenie każdej rzeczy innej niż produkt wadliwy o wartości powyżej 500 ECU, pod warunkiem że
  - i) jest zwykle przeznaczona do prywatnego użytku lub konsumpcji; i
  - ii) była używana przez osobę poszkodowaną głównie dla jej prywatnego użytku lub konsumpcji.

Przepisy niniejszego artykułu nie naruszają przepisów prawa krajowego odnoszących się do szkody niematerialnej.

Artykuł 10

1. Państwa Członkowskie zagwarantują w swoim ustawodawstwie trzyletni okres przedawnienia dla postępowania o naprawienie szkody jak przewiduje niniejsza dyrektywa. Okres przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym skarżący dowiedział się lub mógł się dowiedzieć o szkodzie, wadzie i tożsamości producenta.

2. Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów Państw Członkowskich dotyczących zawieszenia lub przerwania biegu przedawnienia.

Artykuł 11

Państwa Członkowskie zagwarantują w swoim ustawodawstwie, że prawa przyznane osobie poszkodowanej zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy, wygasają po upływie okresu 10 lat od daty wprowadzenia przez producenta do obrotu produktu, który spowodował szkodę, chyba że osoba poszkodowana wszczęła przed upływem tego terminu postępowanie przeciwko producentowi.

Artykuł 12

Odpowiedzialność producenta wynikająca z niniejszej dyrektywy nie może być, w odniesieniu do osoby poszkodowanej, ograniczona lub wyłączona przepisem ograniczającym lub zwalniającym go od odpowiedzialności.

Artykuł 13

Niniejsza dyrektywa nie narusza uprawnień przysługujących osobie poszkodowanej z tytułu odpowiedzialności kontraktowej lub niekontraktowej lub szczególnego systemu odpowiedzialności istniejącego w chwili ogłoszenia dyrektywy.

Artykuł 14

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do szkód powstałych w wyniku awarii jądrowych i objętych przez konwencje międzynarodowe ratyfikowane przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 15

1. Każde Państwo Członkowskie może:

- a) w drodze odstępstwa od przepisów art. 2, przyjąć w swym ustawodawstwie, że w rozumieniu art. 1 niniejszej dyrektywy „produkt” oznacza także surowce rolne i produkty łowiectwa;
- b) w drodze odstępstwa od przepisów art. 7 lit. e) utrzymać w mocy lub z zastrzeżeniem procedury określonej w ust. 2 niniejszego artykułu przyjąć w swym ustawodawstwie, że producent jest odpowiedzialny, nawet jeżeli udowodni, że stan wiedzy naukowej i technicznej w chwili wprowadzenia produktu do obrotu nie pozwalał na wykrycie istnienia wady.

2. Państwo Członkowskie mające zamiar wprowadzić środek, określony w ust. 1 lit. b), przekaze Komisji tekst proponowanego środka. Komisja poinformuje o tym inne Państwa Członkowskie.

Zainteresowane Państwo Członkowskie utrzyma w zawieszeniu proponowany środek przez okres 9 miesięcy, licząc od dnia poinformowania Komisji i pod warunkiem że przed upływem tego okresu Komisja nie przedstawi Radzie propozycji zmieniającej niniejszą dyrektywę w odpowiadającej jej kwestii. Jednakże jeżeli w ciągu trzech miesięcy od otrzymania wymienionej informacji Komisja nie zawiadomi zainteresowanego Państwa Członkowskiego o swoim zamiarze przedłożenia Radzie takiej propozycji,

Państwo Członkowskie może niezwłocznie wprowadzić w życie proponowane rozwiązanie.

Jeżeli Komisja przedłoży Radzie taką propozycję zmieniającą niniejszą dyrektywę w ciągu wspomnianych 9 miesięcy, zainteresowane Państwo Członkowskie utrzyma w zawieszeniu proponowany środek na okres dalszych 18 miesięcy licząc od dnia przedłożenia propozycji.

3. Po upływie 10 lat od daty notyfikacji niniejszej dyrektywy, Komisja przedłoży Radzie sprawozdanie w sprawie wpływu jaki wyroki wydawane w celu stosowania art. 7 lit. e) i ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu mają na ochronę konsumenta i funkcjonowanie wspólnego rynku. Na podstawie tego sprawozdania Rada, działając na wniosek Komisji oraz zgodnie z postanowieniami art. 100 Traktatu, podejmie decyzję w sprawie uchylenia art. 7 lit. e).

Artykuł 16

1. Każde Państwo Członkowskie może postanowić, że całkowita odpowiedzialność producenta za szkodę wynikającą ze śmierci lub uszkodzenia ciała spowodowaną przez identyczne produkty posiadające tę samą wadę będzie ograniczona do kwoty nie niższej niż 70 mln ECU.

2. Po upływie 10 lat od daty notyfikacji niniejszej dyrektywy Komisja przedłoży Radzie sprawozdanie w sprawie wpływu, jaki wywarło na ochronę konsumenta i funkcjonowanie wspólnego rynku wprowadzenie kwotowego ograniczenia odpowiedzialności przez te Państwa Członkowskie, które zastosowały możliwość przewidzianą w ust. 1. Na podstawie tego sprawozdania Rada, działając na wniosek Komisji i zgodnie z postanowieniami art. 100 Traktatu, podejmie decyzję w sprawie uchylenia ust. 1.

Artykuł 17

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do produktów wprowadzonych do obrotu przed datą wejścia w życie przepisów, określonych w art. 19.

Artykuł 18

1. Do celów niniejszej dyrektywy ECU rozumiane jest tak, jak określono w rozporządzeniu (EWG) nr 3180/78 ⁽¹⁾, zmienionym rozporządzeniem (EWG) nr 2626/84 ⁽²⁾. Równowartość w walucie krajowej będzie początkowo obliczana według kursu obowiązującego w dniu przyjęcia niniejszej dyrektywy.

2. Co pięć lat Rada, działając na wniosek Komisji, zbada i, jeżeli będzie to konieczne, skoryguje kwoty określone w niniejszej dyrektywie, biorąc pod uwagę zmiany gospodarcze i pieniężne we Wspólnocie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 379 z 30.12.1978, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 247 z 16.9.1984, str. 1.

Artykuł 19

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie, najpóźniej w ciągu trzech lat od ogłoszenia niniejszej dyrektywy, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję⁽¹⁾.

2. Procedurę określoną w art. 15 ust. 2 stosuje się od daty ogłoszenia niniejszej dyrektywy.

Artykuł 20

Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 21

Co pięć lat Komisja przedstawi Radzie sprawozdanie na temat stosowania niniejszej dyrektywy i, jeżeli będzie to konieczne, przedłoży odpowiednie wnioski do niej.

Artykuł 22

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 25 lipca 1985 r.

W imieniu Rady

J. POOS

Przewodniczący

⁽¹⁾ Niniejsza dyrektywa została notyfikowana Państwom Członkowskim dnia 30 lipca 1985 r.